

Nordisk Folkerigsdag 2018 i Neiden – Sør-Varanger i Norge.

v/Hjørdis Nielsen, Frit Norden - DK

GRØNLAND

En øget politisk og militær interesse for Grønland har udviklet sig i takt med at isen smelter i det arktiske område.

Grønlands udenrigspolitik afgøres i Danmark/NATO

Det er i USA og NATO's interesse at rigsfællesskabet mellem Danmark og Grønland opretholdes.
På den måde kan USA og NATO's indflydelse fastholdes.

Grønland var en dansk koloni i 250 år indtil 1953.

I 1979 Grønland blev der indført hjemmestyre. Grønland har selvbestemmelse på det indenrigspolitiske område og modtager hvert år et tilskud fra den danske stat på ca. 3,5 mia. danske kr.

Grønland står uden for EU. Et flertal af den grønlandske befolkning stemte nej til at gå ind i EU.

En del af den grønlandske befolkning ønsker selvstyre på alle områder, andre er usikre på løsrivelse fra Danmark – først og fremmest er man bange for at miste det årlige økonomiske bloktilskud.

Grønland er verdens største ø. Det meste af Grønland er dækket af indlandsisen. Befolkningen bor ved kysten.

Befolkningen er inuitter – et oprindeligt folk, der også lever i Canada og på Kolahalvøen.

Der bor omkring 55.000 mennesker i Grønland

USA etablerede sig som allieret i Grønland omkring 1944.

Efter 2. verdenskrigs afslutning er USA og NATO stadig til stede først og fremmest i Thule Air Base, som stadig er i drift. H

Her er der opstillet en radar som en del af det danske missilforsvar. Danmark indgik i 1951 en forsvarsaftale med USA, der siden har ligget til grund for de amerikanske militæranlæg i Grønland.

NATO og USA har været uhyre aktive igennem årene ikke mindst under den kolde krig . Siden isen er begyndt at smelte i det arktiske område, og området bliver mere og mere tilgængeligt, er interessen for Grønland vokset fra USA og NATO's side for at få afgørende indflydelse på Danmarks og Grønlands politik.

I juni måned 2016 i forbindelse med NATO's topmøde i Polen præsenterede Danmarks regering en analyse af de opgaver, som den danske regering under NATO vil prioritere i det arktiske område.

Den danske regering vil prioritere

Overvågning- kommando

kommunikation

Den operative indsats.

USA, Rusland, Norge, Canada og Danmark/Grønland kan gøre krav på en del af Arktis, hvis de overfor FN kan dokumentere, at området er en naturlig forlængelse af deres territorium. Dokumentationen skal godkendes inden de politiske forhandlinger kan komme i gang. Det kan tage 10-15 år. Den danske regering har allerede gjort krav på et område 4,3 km under overfladen ved Nordpolen. Området er 20 gange større end Danmark. Territorieretten er beregnet ud fra et sted i Grønland.

STOR MILJØFORURENING FORÅRSAGET AF(ATOM) AFFALD FRA BASER OG MILITÆR

THULE

Dundas hedder det gamle Thule i området Qaanaaq. Det var det sted, hvor Knud Rasmussen og Peter Freuchen i 1909 grundlagde handelsstationen Thule.

Bygden Qaanaaq opstod i 1953, da beboerne fra gamle Thule blev tvangsforflyttet på grund af USA basen.

I 1957 tillader den danske statsminister i al hemmelighed USA at flyve med atomvåben til Thule Air Base – trods Danmark og Grønland er erklæret atomvåbenfri.

I 1968 styrter et B-52 fly ned med 4 brintbomber.

En bombe findes ikke igen. Mennesker, der rydder op efter flystyrtet, bliver syge.

Grønland skrev under på en aftale (Dundasaftalen) om at overtage ansvaret for oprydningen ved Dundas/Thule.

Danmark betalte 40 mill. Kr.

Udbuddet var 50 ton giftigt affald. Da oprydningen gik i gang var der 3.500 t. giftigt affald, og det viste sig, at det ikke var blevet oplyst, at der var et EU diktat om, at giftigt affald IKKE måtte sejles væk til deponering.

Den danske regering vil ikke genforhandle.

CAMP CENTURY

USA og NATO har haft 32 baser og militærinstallationer i Grønland, hvor som tidligere nævnt kun Thule Air Base er aktiv. Det er praksis, at der ikke betales baseleje mellem NATO allierede

De nedlagte militærinstallationer i Øst – og Vestgrønland efterlader et gigantisk miljøsvineri. Først og fremmest drejer det sig om atomaffald. De fleste baser blev nedlagt, da ” den kolde krig ” ophørte. Blandt de nedlagte anlæg er Camp Century cirka 250 kilometer øst for Thule Air Base. Her drev det amerikanske forsvar fra 1958 et kompleks af værksteder, boliger og laboratorier i 3 kilometer lange tunneler under indlandsisen. Anlægget fik energi fra en atomreaktor, der også var placeret under isen.

Anlægget var tænkt som forløber til det større, men aldrig realiserede projekt `Icworm`, hvor 600 atombevæbnede missiler vendt mod Sovjetunionen skulle placeres på skinner under isen. Projektet blev skrottet og Camp Century lukket i 1966. Atomreaktoren blev fjernet, men en ukendt mængde spildevand og andre materialer blev efterladt. Sagen har fået betydelig opmærksomhed. Og opmærksomheden skærpedes yderligt i 2016, da en international forskergruppe i GEOPHYSICAL RESEARCH LETTERS påpegede, at isens afsmeltning kunne afdække radioaktivt affald ved Camp Century inden for en periode på 75 år. Danmark og USA underkender problemet og afviser sit ansvar.

Den tidligere minister for udenrigsanliggender Grønland, der forlod posten i april 2017 har, inden han gik af, indklaget Danmark for FN for at

svigte sit ansvar for manglende oprydning efter USA`s militære anlæg .

I klagerne henvises til FN`s deklaration om oprindelige folks rettigheder fra 2007, ILO`s konvention fra 1989 om oprindelige folk i selvstændige stater. Klagerne fra Grønland blev indleveret til FN`s særlige rapportører under FN`s Menneskerettighedsråd.